

**INTERNATIONAL JOURNAL
OF LANGUAGE TRANSLATION
AND INTERCULTURAL COMMUNICATION**

DEADLINE EXTENSION UNTIL 15th NOVEMBER 2019

Τεύχος Απριλίου 2020

Τίτλος

**Η εξειδικευμένη λεξικογραφία στη διδασκαλία
και την εκμάθηση των γλωσσών για ειδικούς σκοπούς:
από το έντυπο λεξικό στην ψηφιακή εποχή**

**Specialised lexicography in LSP teaching and learning:
from printed dictionaries to the digital era**

Επιστημονική επιμέλεια

**Καρράς Ιωάννης, Επίκ. καθηγητής, Ιόνιο Πανεπιστήμιο
karrasid@ionio.gr**

**Βυζάς Θεόδωρος, Ακαδ. υπότροφος, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων
vyzas@teiep.gr**

Edited by

**Ioannis Karras, Assistant Professor, Ionian University
karrasid@ionio.gr**

**Theodoros Vyzas, Adjunct Lecturer, University of Ioannina
vyzas@teiep.gr**

**ΤΜΗΜΑ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΕΡΜΗΝΕΙΑΣ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ**

**DEPARTMENT OF TRANSLATION AND INTERPRETING
UNIVERSITY OF IOANNINA**

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΑΡΘΡΩΝ

Η εξειδικευμένη λεξικογραφία διδασκαλία και την εκμάθηση των γλωσσών για ειδικούς σκοπούς: από το έντυπο λεξικό στην ψηφιακή εποχή

Τα λεξικά, μονόγλωσσα, δίγλωσσα, πολύγλωσσα, γενικής γλώσσας ή εξειδικευμένα, είναι κείμενα με συγκεκριμένη δομή που εξυπηρετούν έναν πρακτικό σκοπό: υποστηρίζουν την επικοινωνία καλύπτοντας τις γλωσσικές ανάγκες του χρήστη. Ο στόχος τους είναι κυρίως παιδαγωγικός με αποδέκτες άτομα όλων των ηλικιών αφού συντάσσονται και εκδίδονται σε έντυπη ή ψηφιακή μορφή για να καλύψουν, ανάλογα με το είδος τους, τα κενά που υπάρχουν ανάμεσα στις γνώσεις του αναγνώστη τους και τις γνώσεις της γλωσσικής κοινότητας (ομόγλωσσης ή ετερόγλωσσης) είτε στο πεδίο της γενικής γλώσσας είτε σε επιστημονικά και τεχνικά πεδία.

Κάθε λεξικό είναι εργαλείο με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά: αντικατοπτρίζει μια αντίληψη της γλώσσας και του κόσμου ανάλογα με τις επιλογές του λεξικογράφου, ο οποίος προσπαθεί να επικοινωνήσει με τους χρήστες και να τους πληροφορήσει, έχει σαφές πολιτισμικό υπόβαθρο καθώς αποτυπώνει την ιδεολογία και τη γνώση της εποχής του ενώ ταυτόχρονα αποτελεί έργο συγγραφής και αγαθό προς πώληση. Αποτελεί λοιπόν έργο αναφοράς για τη γλώσσα και για το εκάστοτε γνωστικό πεδίο στην περίπτωση που πρόκειται για εξειδικευμένο λεξικό.

Ως προς τη διδασκαλία των γλωσσών, ιδιαίτερος είναι ο ρόλος του λεξιλογίου του οποίου η εκμάθηση αποτελεί μια διαδικασία με τρεις συνιστώσες: μορφή, σημασία και χρήση. Οι διάφοροι τύποι λεξικών υποστηρίζουν την εκμάθηση λεξιλογίου και τη μετάφραση καθώς παρέχουν ποικίλες πληροφορίες και μπορεί να συνοδεύουν τις μαθησιακές δραστηριότητες μέσα και έξω από την τάξη. Εδώ και λίγες δεκαετίες, η έρευνα έχει αναδείξει τη χρησιμότητα των λεξικών ειδικά στην κατανόηση των κειμένων, ωστόσο μόνο η εμπειρική έρευνα των αναγκών των χρηστών μπορεί να καθορίσει τον τύπο λεξικού που ανταποκρίνεται στις ανάγκες του εκάστοτε χρήστη (ενδεικτικά: Αναστασιάδη-Συμεωνίδη & Μητσιάκη 2009, Alcaraz Mármol & Sánchez-Lafuente 2013, Bogaards 2010, Svensén 2009, Folse 2004, Kirkness 2004, Atkins & Varantola 1998, Piotrowski 1994, Nuccorini 1992).

Ειδικά όσον αφορά την εξειδικευμένη λεξικογραφία, ιδιαίτερο είναι το ενδιαφέρον των θεωρητικών από τις αρχές της δεκαετίας του 1990, καθώς η ανάπτυξη των επιστημών και της τεχνολογίας τις τελευταίες δεκαετίες έδωσε ιδιαίτερη ώθηση τόσο στην ανάπτυξη των ειδικών γλωσσών και της μετάφρασης ειδικών κειμένων όσο και στη συστηματική εξόρυξη όρων από σώματα κειμένων, καταγραφή, τεκμηρίωση, αποθήκευση και διάδοση της ορολογίας, εξελίξεις που συμβαδίζουν με την ανάπτυξη και των ηλεκτρονικών λεξικών (ενδεικτικά: Zou 2016, Tarp 2015, du Plessis & Swart 2015, Prinsloo 2015, Gouws 2014, Køhler Simonsen 2014, Chiochetti & Ralli 2014, Rasmussen 2014, Tarp 2014, Lefer 2010, Fuertes Olivera & Arribas-Baño 2008, Nielsen 1994). Τα εξειδικευμένα λεξικά, έντυπα και ψηφιακά, αποτελούν λοιπόν σαφή προσπάθεια τυποποίησης του αντίστοιχου επιστημονικού ή τεχνικού πεδίου παρέχοντας πληροφορίες για τη μορφή, την έννοια και τη χρήση των όρων ενώ έχει αποδειχθεί ότι η διδασκαλία των ειδικών γλωσσών, της μετάφρασης ειδικών κειμένων και της εξειδικευμένης διεργασίας απαιτεί μια τέτοια τυποποίηση.

Το ειδικό λεξιλόγιο αποτελεί βασικό χαρακτηριστικό κάθε πεδίου, καθώς αυτό είναι αφενός οργανωμένο εννοιολογικά και αφετέρου σε διαρκή ώσμωση με άλλα συναφή πεδία. Από την άλλη πλευρά, η διδασκαλία / εκμάθηση του ειδικού λεξιλογίου, συχνά μέσα από τη μετάφραση,

βασίζεται σε κάποιες αρχές, όπως οργανωμένη παρουσίαση του λεξιλογίου, κριτήρια επιλογής, έμφαση στις πολυλεκτικές μονάδες, επαρκείς ορισμούς, χρήση παραδειγμάτων, χωρίς όμως αυστηρή επικέντρωση στο συγκεκριμένο λεξιλόγιο ή αποκλεισμό του λεξιλογίου συναφών πεδίων. Σε αυτό η συμβολή των έντυπων και ψηφιακών εξειδικευμένων λεξικών – τα τελευταία μάλιστα παρέχουν δυνατότητες άγνωστες μέχρι πριν από λίγες δεκαετίες – είναι ιδιαίτερα σημαντική για τη μελέτη του πεδίου, ωστόσο η δημιουργία τους πρέπει να βασίζεται σε κριτήρια επιλογής και παρουσίασης του υλικού ανάλογα με τις ανάγκες των χρηστών, εκπαιδευτών και εκπαιδευομένων, είτε για διδασκαλία είτε για αυτοεκμάθηση.

Τέλος, επιβάλλεται και η αξιολόγηση των εξειδικευμένων λεξικών, έντυπων και ψηφιακών, μέσα από τη θέσπιση από τους ειδικούς ενός πλαισίου στοχευμένων κριτηρίων αξιολόγησης ώστε η οργάνωση και παρουσίαση του υλικού αλλά και τα συνοδευτικά κείμενα που τα πλαισιώνουν να αναβαθμίζονται σε κάθε επόμενη έκδοση και τα εν λόγω έργα να διεκδικούν επάξια τον τίτλο αφενός των συγγραμμάτων αναφοράς και αφετέρου των αποτελεσματικών γλωσσικών και μεταφραστικών βοηθημάτων (ενδεικτικά: Caruso et al. 2016, Swanepoel 2008, Galopin & Κατσογιάννου 2004).

Με βάση τα παραπάνω, σκοπός του παρόντος τόμου είναι να συνεισφέρει στη μελέτη της συνάντησης της εξειδικευμένης λεξικογραφίας, έντυπης και ηλεκτρονικής, μονόγλωσσης, δίγλωσσης και πολύγλωσσης τόσο με την εκμάθηση και την αυτοεκμάθηση όσο και με τη διδασκαλία των γλωσσών για ειδικούς σκοπούς, σε μια εποχή που η γλωσσική διδασκαλία και επικοινωνία, καθώς και η μετάφραση και η διερμηνεία, αφορούν ολοένα πιο εξειδικευμένα πεδία με διαρκώς υψηλότερες απαιτήσεις.

Ως εκ τούτου, προτείνονται ενδεικτικά οι παρακάτω θεματικοί άξονες:

- Τυπολογία εξειδικευμένων λεξικών και αξιοποίησή τους στη διδασκαλία των γλωσσών για ειδικούς σκοπούς
- Εξειδικευμένη λεξικογραφία και γλώσσα για ειδικούς σκοπούς στα προγράμματα σπουδών τριτοβάθμιας εκπαίδευσης
- Ο ρόλος του λεξικογράφου εξειδικευμένων λεξικών σε συνάρτηση με το προφίλ του χρήστη, εκπαιδευόμενου ή εκπαιδευτή
- Η συλλογή και επεξεργασία δεδομένων για την κατάρτιση εξειδικευμένων λεξικών ως μέσο διδασκαλίας των γλωσσών για ειδικούς σκοπούς
- Η χρήση εξειδικευμένων λεξικών στην αυτοεκμάθηση γλωσσών για ειδικούς σκοπούς
- Διαχείριση των πολιτισμικών αποκλίσεων σε δίγλωσσα και πολύγλωσσα εξειδικευμένα λεξικά και η αξιοποίησή της στη διδασκαλία/εκμάθηση των γλωσσών για ειδικούς σκοπούς
- Κριτήρια αξιολόγησης των εξειδικευμένων λεξικών σε συνδυασμό με τη χρήση τους στη διδασκαλία/εκμάθηση των γλωσσών για ειδικούς σκοπούς
- Εξειδικευμένη λεξικογραφία και διδακτική μετάφρασης ειδικών κειμένων
- Γλώσσες για ειδικούς σκοπούς στη διδασκαλία της εξειδικευμένης διερμηνείας.

CALL FOR PAPERS

Specialised lexicography in LSP teaching and learning: from printed dictionaries to the digital era

Dictionaries, be they monolingual, bilingual, multilingual, general or specialized, are texts with a specific structure that serve a practical purpose: they support communication by covering the user's language needs. Their aim is mainly pedagogical and address persons of all ages. Dictionaries are written and published in printed or digital form and depending on their type, they are supposed to bridge the gaps between the reader's knowledge and the knowledge of a linguistic community (speaking the same or a different language) either in the field of the general language or in scientific and technical fields.

Each dictionary is a tool with specific features: it reflects a perception of both a language and the world according to the lexicographer's choices, who in turn attempts to communicate with the users and informs them, it undoubtedly has a cultural background as it registers the ideology and knowledge of its time while at the same time it is an author's work and a product for sale. It is therefore a reference work for the language and the field of knowledge in the case of a specialized dictionary.

As regards language teaching, vocabulary has an important part to play and its learning is a process with three components: form, meaning and use. Different types of dictionaries support vocabulary learning by providing a variety of information and may accompany learning activities inside and outside the classroom. Only in the last few decades has research highlighted the usefulness of dictionaries, especially in reading comprehension, but only empirical research into user needs can determine the type of dictionary that meets the needs of each user (e.g.: Anastassiadi-Symeonidi & Mitsiaki 2009, Lew & de Schryver 2014, Alcaraz Mármol & Sánchez-Lafuente 2013, Bogaards 2010, Svensén 2009, Folse 2004, Kirkness 2004, Atkins & Varantola 1998, Piotrowski 1994, Nuccorini 1992).

As far as specialised lexicography is concerned, theorists have been particularly interested since the early 1990s, as the development of science and technology in recent decades has given a particular impetus to both the development of terminology and the systematic extraction of terms from corpora, as well as terminology recording, documentation, storage and dissemination -developments in line with the evolution of online dictionaries (e.g.: Zou 2016, Tarp 2015, du Plessis & Swart 2015, Prinsloo 2015, Gouws 2014, Køhler Simonsen 2014, Chiochetti & Ralli 2014, Rasmussen 2014, Tarp 2014, Lefer 2010, Fuertes Olivera & Arribas-Baño 2008, Nielsen 1994). Thus, specialized dictionaries, either printed or digital, constitute undoubted attempts to standardize the corresponding scientific or technical field by providing information on the form, meaning and use of terms, and research has shown that such kind of standardization is required in Language for Specific Purposes (LSP) teaching.

Specialised vocabulary is a basic feature of every field, as this is both conceptually organised and in constant osmosis with other relevant fields. On the other hand, teaching/learning of specialised vocabulary, often through translation, is based on some principles, such as organised vocabulary presentation, selection criteria, emphasis on multi-word units, adequate definitions, use of examples without focusing restrictively on the specific vocabulary or blocking the vocabulary of related fields. In this, the contribution of printed or digital specialised dictionaries –the latter even providing possibilities unknown until a few decades ago– is particularly important for the study of the field, but their creation must be based on selection and

presentation criteria according to users' needs, be they trainers and learners, for either teaching or self-learning.

Finally, the evaluation of specialised dictionaries, both printed and digital, is imposed. This could be achieved by means of a framework of targeted evaluation criteria established by experts so that the organisation and presentation of the material as well as front and back matter can be revised and upgraded before any new publication. This way, these works will worthily deserve to be considered as reference works on the one hand and as language and translation tools on the other (e.g.: Caruso et al. 2016, Swanepoel 2008, Galopin & Katsoyannou 2004).

On the basis of the above, the purpose of this volume is to contribute to the study of the meeting of specialised lexicography, whether printed or digital, monolingual, bilingual or multilingual, with (self-)learning, as well as with LSP teaching at a time when language teaching and communication, as well as translation and interpreting, become increasingly specialised and demanding fields.

Hence, the thematic axes include but not are not limited to the following:

- Typology of specialised dictionaries and their utilisation in LSP teaching
- Specialised lexicography and LSP teaching tertiary education curricula
- The role of the lexicographer in conjunction with the user's (teacher's or student's) profile
- Collection and processing of data for specialised dictionaries as a means of teaching languages for specific purposes
- The use of specialised dictionaries in self-learning LSP
- Management of cultural differences in bilingual and multilingual specialised dictionaries and its use in LSP teaching/learning
- Assessment criteria for specialised dictionaries in combination with their use in LSP teaching/learning
- Specialised lexicography and didactics of specialised translation
- LSP in teaching specialised interpreting

Ενδεικτική βιβλιογραφία / Suggested bibliography

- Αναστασιάδη-Συμεωνίδη, Α. & Μητσιάκη, Μ. (2009). Η χρήση των μονόγλωσσων λεξικών στη διδασκαλία της Ελληνικής ως ξένης γλώσσας. Στο Κ. Ντίνας, Α. Χατζηπαναγιωτίδη, κ.α. (επιμ.) *Πρακτικά Πανελληνίου Συνεδρίου. Η Διδασκαλία της Ελληνικής Γλώσσας (ως πρώτη/μητρικής, δεύτερης/ξένης)*. Νυμφαίο Φλώρινας, 4-6 Σεπτεμβρίου 2009. [Anastasiadi-Symeonidi, A. & Mitsiaki, M. (2009). The use of monolingual dictionaries in teaching Greek as a second language. In K. Dinas, A. Chatzipanagiotidi et al. (Eds.) *Proceedings of Panhellenic Conference. Teaching Greek (as mother tongue, first/second/foreign language)*. Nymfaio, Florina, Greece, September 4-9, 2009] Διαθέσιμο στο / Available on <http://linguistics.nured.uowm.gr/Nimfeo2009/praktika/files/down/paraskeui/aithusa2/anastasiadiMitsaki.pdf>
- Galopin, L. & Κατσογιάννου, Μ. (2004). Δίγλωσσα τεχνικά λεξικά: κριτήρια αξιολόγησης. Στο Μ. Κατσογιάννου & Ε. Ευθυμίου (επιμ.) *Ελληνική ορολογία: Έρευνα και εφαρμογές*. Αθήνα: Καστανιώτης, σσ. 193-220. [Galopin, L. & Katsoyannou, M. (2004). Bilingual technical dictionaries: assessment criteria. In M. Katsoyannou & E. Efthymiou (Eds.) *Greek terminology: Research and Applications*. Athens: Kastaniotis, pp. 193-220].
- Alcaraz Marmol, G. & Sanchez-Lafuente, A. A. (2013). The Bilingual Dictionary and Foreign Language Learning: Facts and Opinions. *Porta Linguarum* 20, 89-101. Διαθέσιμο στο http://www.ugr.es/~portalín/articulos/PL_numero20/6%20%20Gema.pdf
- Atkins, B. S. & Varantola, K. (1998) Monitoring dictionary use. In B. T. S. Atkins (ed.) *Using Dictionaries*. Tübingen: Niemeyer; 83-122.
- Bogaards, P. (2010). Dictionaries and Second Language Acquisition. In A. Dykstra & T. Schoonheim (Eds) *Proceedings of the XIV Euralex International Congress*. Ljouwert: Fryske Akademy. pp. 99-123.

- Caruso, V., De Meo A. & Vitale, V. N. (2016). Increasing information accessibility on the Web: a rating system for specialized dictionaries. In A. Corazza, S. Montemagni & G. Semeraro (a cura di) *Proceedings of the Third Italian Conference on Computational Linguistics CLiC-it 2016*, 5-6 December 2016, Napoli, pp. 89-93. Διαθέσιμο στο https://unora.unior.it/retrieve/handle/11574/172435/45753/CLiCit2016-15_Caruso_DeMeo_Vitale.pdf
- Chiocchetti, E. & Ralli, N. (2014). Experts and Terminologists: Exchanging Roles in the Elaboration of the Terminological Dictionary of the Brenner Base Tunnel (BBT). In *Proceedings of the XVI EURALEX International Congress: The User in Focus*, 15-19 July 2014, Bolzano/Bozen, pp. 609-620.
- Folse, K. (2004). Myths about teaching and learning second language vocabulary: what recent research says. *TESL Reporter* 37(2), 1-13. Διαθέσιμο στο <http://www.vocablearning.com/WhyVocablearning/Folse-2004-MythsAboutTeachingAndLearningSecondLanguageVocabulary.pdf>
- Fuertes Olivera, P. A. & Arribas-Baño, A. (2008). *Pedagogical Specialised Lexicography*. Amsterdam / Philadelphia: John Benjamins.
- Gouws, R. (2014). Article Structures: Moving from Printed to e-Dictionaries. *Lexikos* 24. DOI: <https://doi.org/10.5788/24-1-1256>
- Kirkness, A. (2004). Lexicography. In A. Davies & C. Elder (Eds.) *The Handbook of Applied Linguistics* (pp. 54-81). Malden: Blackwell Publishing Ltd.
- Køhler Simonsen, H. (2014). Mobile Lexicography: A Survey of the Mobile User Situation. In *Proceedings of the XVI EURALEX International Congress: The User in Focus*, 15-19 July 2014, Bolzano/Bozen, pp. 249-261.
- Lefer, M.-A. (2010). Word-formation in English-French bilingual dictionaries: the contribution of bilingual corpora. In A. Dykstra & T. Schoonheim (Eds.). 2010 *Proceedings of the XIV EURALEX International Congress*. 6-10 July 2010. Leeuwarden/Ljouwert: Fryske Akademy – Afûk, pp. 810-823.
- Lew, R. & de Schryver, G.-M. (2014). Dictionary users in the digital revolution. *International Journal of Lexicography* 27(4), 341-359. doi:10.1093/ijl/ecu011
- Nielsen, S. (1994). *The Bilingual LSP Dictionary: Principles and Practice for Legal Language*. Tübingen: Narr.
- Nuccorini ST. (1992). Monitoring Dictionary Use. In *Euralex '92 Proceedings* pp. 89-102. Διαθέσιμο στο http://euralex.org/wp-content/themes/euralex/proceedings/Euralex%201992%20Part%201/016_Stefania%20Nuccorini%20Monitoring%20dictionary%20use.pdf
- du Plessis A. & Swart, M. (2015). Towards Linking User Interface Translation Needs to Lexicographic Theory. *Lexikos* 25. DOI: <https://doi.org/10.5788/25-1-1292>
- Piotrowski, T. (1994). *Problems in Bilingual Lexicography*. Wrocław: Uniwersytet Wrocławski. Διαθέσιμο στο https://www.academia.edu/24291177/Problems_in_bilingual_lexicography
- Prinsloo, D. J. (2015). Corpus-based Lexicography for Lesser-resourced Languages — Maximizing the Limited Corpus. *Lexikos* 25. DOI: <https://doi.org/10.5788/25-1-1300>
- Rasmussen, M. R. (2014). *Specialised Lexicography: The Preparation of a Specialised Dictionary-Translating Legal Acts on the Single Supervisory Mechanism*. Aarhus University. Διαθέσιμο στο http://pure.au.dk/portal/files/82354880/Special_upload_.pdf
- Svensén, B. (2009). *A Handbook of lexicography: The Theory and Practice of Dictionary-making*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Swanepoel, P. (2008). Towards a Framework for the Description and Evaluation of Dictionary Evaluation Criteria. *Lexikos* 18. DOI: <https://doi.org/10.5788/18-0-485>
- Tarp, S. (2015). Preparing an Online Dictionary of Business Communication: From Idea to Design. *Lexikos* 25. DOI: <https://doi.org/10.5788/25-1-1305>
- Tarp, S. (2014). Dictionaries in the Internet Era: Innovation or Business as Usual? *Alicante Journal of English Studies* 27, 233-261. Διαθέσιμο στο <https://core.ac.uk/download/pdf/32323159.pdf>
- Zou, D. (2016). Comparing Dictionary-induced Vocabulary Learning and Inferencing in the Context of Reading. *Lexikos* 26. DOI: <https://doi.org/10.5788/26-1-1345>

Σημαντικές ημερομηνίες

Προθεσμία υποβολής άρθρου: 15 Νοεμβρίου 2019

Ενημέρωση για αποδοχή άρθρου: Ιανουάριος 2020

Τελική ενημέρωση για τα προς δημοσίευση άρθρα: Μάρτιος 2020

Αναμενόμενη δημοσίευση τεύχους: Απρίλιος 2020

Γλώσσες: Ελληνική, Αγγλική

Important dates

Full paper submission deadline: 15th November 2019

Decision and peer review: January 2020

Final publication decisions: March 2020

Expected publication date of the issue: April 2020

Official languages of the journal: Greek, English